

OBSAH

Úvod	17
Seznam zkratk	18
I. Přehled právních předpisů pro vedení personální agendy ..	19
1. Obecné	19
2. Zaměstnanost	20
3. Pracovní lékařské služby	20
4. Osobní údaje	21
5. Kontrolní činnost	21
6. Územní samospráva	21
II. Povinnosti zaměstnavatele dle předpisů	
o zaměstnanosti	23
1. Právní úprava	24
2. Obecně	24
3. Výběr zaměstnanců	25
3.1 Právo zaměstnavatele	25
3.2 Nabídky zaměstnání	26
3.3 Rovné zacházení a zákaz diskriminace	26
3.4 Kontrola a postihy	28
4. Volná pracovní místa	29
4.1 Možnost oznamování Úřadu práce	29
4.2 Způsob oznamování	31
4.3 Volné pracovní místo a jeho charakteristika	32
4.4 Kdy jde a kdy nejde o volné pracovní místo	33
4.5 Kontrola a postihy	34
5. Agenturní zaměstnávání	35
5.1 Pojem „agenturní zaměstnávání“	35
5.2 Předpoklady a podmínky	36
5.3 Doporučení a povinnosti	38
5.4 Kontrola a postihy	39
6. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	40
6.1 Vymezení osob se zdravotním postižením	40
6.2 Práva a povinnosti zaměstnavatelů	41
6.3 Plnění povinného podílu	42
6.4 Odvod do státního rozpočtu	43
6.5 Ohlašovací povinnost	46
6.6 Kontrola a postihy	46

7.	Zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí	46
7.1	Pojem „cizinec“	46
7.2	Povolovací princip	47
7.3	Zelená karta	50
7.4	Modrá karta	52
7.5	Informační povinnost	53
7.6	Povinnost vést evidence	54
7.7	Kontrola a postihy	54
8.	Výkon činnosti dítěte	56
8.1	Co je činnost dítěte	56
8.2	Povolovací princip	57
8.3	Kontrola a postihy	57
III.	Osobní údaje v personální agendě	59
1.	Právní úprava	60
2.	Obecně	60
2.1	Pojem	60
2.2	Shromažďování a zpracování osobních údajů	62
2.3	Souhlas subjektu údajů	62
2.4	Citlivé osobní údaje	64
2.5	Ochrana osobních údajů	65
3.	Údaje v pracovněprávních vztazích	67
3.1	Zákaz diskriminace	67
3.2	Údaje při výběru zaměstnanců	70
3.3	Informace o zaměstnancích	71
4.	Rodné číslo	72
4.1	Obecně	72
4.2	Kdy lze využít rodného čísla	72
5.	Osobní dotazník	73
5.1	Obecně	73
5.2	Obsah osobního dotazníku	73
6.	Osobní spis zaměstnance	75
6.1	Obecně	75
6.2	Obsah osobního spisu	76
6.3	Před vznikem a při vzniku pracovního poměru	77
6.4	Za trvání pracovního poměru	79
6.5	Při skončení pracovního poměru	80
6.6	Nahlížení do osobního spisu	80
7.	Archivace dokladů	82
7.1	Obecně	82
7.2	Dokumenty stanovené právním předpisem	83
7.3	Pro účely stanovené právním předpisem	84
7.4	Dokumenty k ochraně práv zaměstnavatele	86
7.5	Ze zákona o archivnictví a spisové službě	86

8.	Kontrola a postihy	87
8.1	Kdo kontroluje	87
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	87
IV.	Základní pracovněprávní vztahy a rozdíly mezi nimi	89
1.	Právní úprava	90
2.	Obecně	90
2.1	Závislá práce	90
2.2	Vymezení základních pracovněprávních vztahů ...	92
3.	Zákoník práce a nelegální práce	92
3.1	Závislá práce a nelegální práce	92
3.2	Kontrola a postihy	93
4.	Rozdíly mezi pracovním poměrem a dohodami	96
4.1	Obecně	96
4.2	Podmínky	96
4.3	Povinnost přidělovat práci	97
4.4	Práva (nároky) zaměstnanců	97
4.5	Odměňování	99
5.	Rozdíly mezi dohodami	101
5.1	Obecně	101
5.2	Rozsah práce	102
5.3	Obsahové náležitosti	105
5.4	Způsoby zrušení	105
5.5	Forma	107
5.6	Kontrola a postihy	107
V.	Vznik pracovního poměru	109
1.	Právní úprava	110
2.	Způsoby vzniku pracovního poměru	110
2.1	Výčet	110
2.2	Více pracovních poměrů	110
2.3	Souběžná činnost	111
2.4	Konkurenční činnost a předchozí souhlas zaměstnavatele	112
3.	Povinnosti před vznikem pracovního poměru	115
3.1	Povinnost seznámení s podmínkami	115
3.2	Vstupní lékařská prohlídka	115
4.	Den vzniku pracovního poměru	118
4.1	Kdy vzniká pracovní poměr	118
4.2	Odstoupení od pracovní smlouvy	119
5.	Pracovní smlouva	120
5.1	Forma	120
5.2	Obsah	120
5.3	Druh a místo (místa) výkonu práce	121

5.4	Den nástupu do práce.....	123
5.5	Zkušební doba.....	124
5.6	Doba trvání pracovního poměru	129
5.6.1	Základní pravidla	130
5.6.2	Vztah dosavadní a nové právní úpravy	132
5.6.3	Výjimky	133
5.6.4	Zákonná fikce	136
5.7	Kratší pracovní doba.....	137
5.8	Výše mzdy nebo platu	138
5.9	Pravidelné pracoviště.....	140
5.10	Konkurenční doložka	141
6.	Jmenování	145
6.1	Kdy jmenovat na pracovní místo (do funkce).....	145
6.1.1	Jmenování podle zvláštních právních předpisů.....	146
6.1.2	Jmenování podle zákoníku práce.....	147
6.2	Jak u zaměstnavatelů podnikatelské sféry	149
6.3	Odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa).....	150
6.4	Forma a obsah odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa).....	152
6.5	Postup po odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa).....	152
7.	Informace o právech a povinnostech	156
7.1	Obecně.....	156
7.2	Obsah informace	156
7.3	Informace při vyslání do ciziny.....	157
7.4	Informace při nástupu do práce	158
8.	Kontrola a postihy	158
8.1	Kdo kontroluje.....	158
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut.....	158
VI.	Změny pracovního poměru	161
1.	Právní úprava	162
2.	Případy změn pracovního poměru	162
2.1	Obecně.....	162
3.	Převedení na jinou práci	164
3.1	Obecně.....	164
3.2	Povinnost převedení.....	164
3.3	Možnost převedení	167
3.4	Podmínky převedení	168
3.5	Mimořádná a živelní událost, jiná hrozící nehoda.....	169
3.6	Prostoj a nepříznivé povětrnostní vlivy.....	170

3.7	Projednání	170
3.8	Doplatek do průměrného výdělku	171
3.9	Doplatek do průměrného výdělku a stávka	172
4.	Dočasné přidělení	172
4.1	Obecně	172
4.2	Podmínky a předpoklady	173
4.3	Skončení dočasného přidělení	175
4.4	Cestovní náhrady	176
5.	Pracovní cesta	176
5.1	Dohoda o vyslání na pracovní cestu	176
5.2	Omezení	177
5.3	Cestovní náhrady	177
6.	Přeložení	178
6.1	Podmínky přeložení	178
6.2	Zařazení na původní místo	178
6.3	Cestovní náhrady	178
7.	Kontrola a postihy	178
7.1	Kdo kontroluje	178
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	179
VII.	Skončení pracovního poměru	181
1.	Právní úprava	182
2.	Způsoby skončení pracovního poměru	182
2.1	Výčet	182
2.2	Rozvázání pracovního poměru	182
3.	Smrt zaměstnance (zaměstnavatele)	183
3.1	Smrt zaměstnance	183
3.2	Peněžitá práva po smrti zaměstnance	184
3.3	Smrt zaměstnavatele	185
3.4	Kdo vydává potvrzení o zaměstnání	186
4.	Cizinci a osoby bez státní příslušnosti	187
4.1	Definice cizince	187
4.2	Když pracovní poměr neskončí jinak	187
4.3	Zrušení povolení k pobytu	188
4.4	Trest vyhoštění	188
4.5	Povolení k zaměstnání, zelená karta a modrá karta	189
5.	Uplynutí doby	190
5.1	Obecně	190
5.2	Změna doby trvání pracovního poměru ze zákona	190
5.3	Pojem „vědomí zaměstnavatele“	191
5.4	Projev nesouhlasu	192
5.5	Vědomí nejbližší nadřízeného zaměstnance	192

6. Dohoda	194
6.1 Dvě strany	194
6.2 Forma dohody	196
6.3 Důvody k uzavření dohody	196
6.4 Den skončení pracovního poměru	197
7. Výpověď	198
7.1 Kdo a kdy může dát výpověď	198
7.2 Forma a doručení	198
7.3 Skutkové vymezení důvodu	199
7.4 Den skončení a výpovědní doba	200
7.5 Důvody k výpovědi zaměstnavatele	201
7.6 Hromadné propouštění	202
7.7 Zákaz výpovědi	205
7.8 Rušení zaměstnavatele	210
7.9 Přemísťování zaměstnavatele	211
7.10 Nadbytečnost zaměstnance	212
7.11 Pracovní úraz, nemoc z povolání nebo ohrožení touto nemocí, expozice	216
7.12 Dlouhodobá ztráta zdravotní způsobilosti zaměstnance	217
7.13 Předpoklady a požadavky	217
7.14 Porušení povinnosti	223
7.15 Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	231
7.16 Lhůty	232
7.17 Povinnosti ve vztahu k odborům	233
8. Okamžité zrušení	235
8.1 Kdo a kdy může okamžitě zrušit	235
8.2 Forma	235
8.3 Skutkové vymezení důvodu	236
8.4 Den okamžitého zrušení	237
8.5 Lhůty	237
8.6 Důvody k okamžitému zrušení	238
8.7 Trestný čin zaměstnance	240
8.8 Porušení povinnosti zvláště hrubým způsobem	241
8.9 Vážné ohrožení zdraví zaměstnance	243
8.10 Dlužná mzda, plat nebo jejich náhrada	244
8.11 Právo zaměstnance na náhradu mzdy (platu)	248
8.12 Povinnosti ve vztahu k odborům	249
9. Zrušení ve zkušební době	249
9.1 Předpoklady	249
9.2 Kdo a kdy může zrušit	250
9.3 Omezení zaměstnavatele	251
9.4 Forma	253
9.5 Den zrušení pracovního poměru	253

10. Neplatnost rozvázání pracovního poměru	254
10.1 Neplatnost právních úkonů obecně	254
10.2 Způsob uplatnění a lhůta	255
10.3 Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnavatele	256
10.4 Moderační právo soudu	258
10.5 Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnance	260
11. Kontrola a postihy	261
11.1 Kdo kontroluje	261
11.2 Skutkové podstaty a výše pokut	261

VIII. Povinnosti zaměstnavatele spojené

se skončením pracovního poměru	263
1. Právní úprava	264
2. Obecně	264
2.1 Výčet	264
2.2 Nevyčerpaná dovolená	264
2.3 Výplata splatné mzdy (platu)	265
2.4 Pracovní volno	265
3. Potvrzení o zaměstnání	266
3.1 Kdy a komu se potvrzení vydává	266
3.2 Obsah potvrzení	267
3.3 Potvrzení pro Úřad práce	271
3.4 Nesouhlas zaměstnance s obsahem	274
4. Pracovní posudek	274
4.1 Pojem a obsah	274
4.2 Kdy se posudek vydává	275
4.3 Nesouhlas zaměstnance s obsahem	276
5. Odstupné	276
5.1 Účel a rozdělení	276
5.2 Odstupné ze zákona	278
5.3 Výše odstupného ze zákona	279
5.4 Výplata odstupného a jeho kompenzace	282
5.5 Vrácení odstupného	283
5.6 Další odstupné pro úředníky	285
5.7 Odstupné a odvolání z funkce	286
6. Doručování písemností	286
6.1 Obecně	286
6.2 Do vlastních rukou	286
6.3 Způsoby doručení	287
6.4 Osobní doručení	287
6.5 Doručení elektronickou cestou	288
6.6 Doručení poštou	289
6.6.1 Poštovní adresa	289
6.6.2 Volba poštovní služby	290

6.6.3	Dodání do vlastních rukou	291
6.6.4	Zaměstnanec písemnost převezme	292
6.6.5	Zaměstnanec převzetí písemnosti odmítl nebo jinak znemožnil její doručení.	292
6.6.6	Uložení poštovní zásilky	294
6.6.7	Úložní lhůta	294
7.	Kontrola a postihy	296
7.1	Kdo kontroluje	296
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	296
IX.	Pracovní doba a doba odpočinku	297
1.	Právní úprava	298
2.	Obecně	298
2.1	Základní pojmy	298
2.2	Odchylky pro zaměstnance v dopravě	299
2.3	Odchylky pro členy hasičské jednotky podniku ..	300
2.4	Pracovní doba	301
2.5	Doba odpočinku	302
2.6	Směna	302
2.7	Pracovní režimy	303
2.8	Týden	304
2.9	Povinnost projednání s odborovou organizací.	304
3.	Stanovená týdenní pracovní doba	304
3.1	Pojem	304
3.2	Délka	304
3.3	Zkrácení bez snížení mzdy	307
3.4	Kratší pracovní doba	307
3.5	Žádost zaměstnance o vhodnou úpravu pracovní doby	309
4.	Rozvržení pracovní doby	310
4.1	Základní zásady	310
4.2	Maximální délka směny	311
4.3	Rozvrh pracovní doby	312
4.4	Pružné rozvržení pracovní doby	314
5.	Konto pracovní doby	318
5.1	Pojem a podmínky	318
5.2	Vyrovňovací období	319
5.3	Účty při kontu pracovní doby	320
5.3.1	Účet pracovní doby	320
5.3.2	Účet mzdy	320
5.3.3	Výše stálé mzdy	321
5.4	Vyrovnění	323
6.	Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka	324
6.1	Přestávka v práci na jídlo a oddech	324

6.2	Přiměřená doba na oddech a jídlo	325
6.3	Bezpečnostní přestávka	327
6.4	Souběh přestávek	328
6.5	Přestávka ke kojení	328
7.	Doba odpočinku	329
7.1	Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny	329
7.2	Nepřetržitý odpočinek v týdnu	330
7.3	Dny pracovního klidu	331
7.4	Den pracovního klidu u zaměstnanců v nočních směnách	332
7.5	Svátky	333
8.	Pracovní pohotovost	335
8.1	Pojem	335
8.2	Předpoklady	336
8.3	Odměna za pracovní pohotovost	336
9.	Práce přesčas	337
9.1	Pojem	337
9.2	Podmínky pro nařízení práce přesčas	338
9.3	Limity práce přesčas	339
9.4	Další dohodnutá práce přesčas ve zdravotnictví ..	340
9.5	Práce přesčas při pružném rozvržení pracovní doby	342
9.6	Práce přesčas při kontu pracovní doby	342
9.7	Omezení práce přesčas ve vztahu k některým zaměstnancům	342
9.8	Zákaz práce přesčas	343
10.	Noční práce	343
10.1	Pojem	343
10.2	Zaměstnanec pracující v noci	344
10.3	Omezení noční práce ve vztahu k některým zaměstnancům	346
10.4	Zákaz noční práce	346
11.	Evidence (nejen) pracovní doby	346
11.1	Obsah	346
11.2	Význam evidence	347
11.3	Forma vedení evidence	348
11.4	Specifika v dopravě	349
12.	Kontrola a postihy	350
12.1	Kdo kontroluje	350
12.2	Skutkové podstaty a výše pokut	350
X.	Překážky v práci	353
1.	Právní úprava	354
2.	Obecně	354

2.1	Pojem a rozdělení	354
2.2	Specifika pro některé případy	355
3.	Překážky v práci na straně zaměstnavatele	356
3.1	Vymezení	356
3.2	Prostoj	357
3.3	Nepříznivé povětrnostní vlivy a živelní událost.	357
3.4	Jiné překážky	358
3.5	Částečná nezaměstnanost	359
4.	Překážky v práci na straně zaměstnance	361
4.1	Vymezení	361
4.2	Společná pravidla	362
4.3	Důležité osobní překážky v práci	363
4.3.1	Dočasná pracovní neschopnost a karanténa.	364
4.3.1.1	Náhrada v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a karantény.	366
4.3.1.2	Výše náhrady a její výpočet.	369
4.3.1.3	Kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopného zaměstnance	372
4.3.2	Mateřská dovolená	374
4.3.3	Rodičovská dovolená	376
4.3.4	Ošetřování dítěte nebo jiného člena domácnosti.	379
4.3.5	Péče o dítě	379
4.3.6	Jiné důležité osobní překážky v práci	379
4.4	Překážky v práci z důvodu obecného zájmu	386
4.4.1	Výkon veřejné funkce.	387
4.4.2	Výkon občanské povinnosti	388
4.4.3	Jiné úkony v obecném zájmu	388
4.4.4	Branná povinnost	392
4.4.5	Školení, jiná forma přípravy nebo studium. .	393
5.	Kontrola a postihy	397
5.1	Kdo kontroluje.	397
5.2	Skutkové podstaty a výše pokut.	397
XI.	Dovolená	399
1.	Právní úprava	400
2.	Obecně	400
2.1	Právo na dovolenou	400
2.2	Druhy dovolené.	401

3. Dovolená za kalendářní rok	402
3.1 Podmínky	402
3.2 Kdy jde a kdy nejde o výkon práce pro účely dovolené	404
3.3 Délka	406
3.4 Změna rozvržení pracovní doby	409
3.5 Právo na poměrnou část dovolené za kalendářní rok	410
3.6 Zaokrouhlování poměrné části dovolené	411
4. Dovolená za odpracované dny	412
4.1 Podmínky	412
4.2 Délka	412
5. Dodatková dovolená	413
5.1 Podmínky	413
5.2 Délka	414
6. Čerpání dovolené	416
6.1 Základní pravidla	416
6.2 Povinnosti zaměstnavatele	417
6.3 Možnosti zaměstnavatele	421
6.4 Co zaměstnavatel nesmí	422
6.5 Přerušování dovolené	424
7. Krácení dovolené	426
7.1 Pojem	426
7.2 Pravidla pro krácení dovolené	426
7.3 Důvody krácení dovolené	427
7.4 Rozsah krácení dovolené	428
8. Náhrada za dovolenou	430
8.1 Obecně	430
8.2 Nevyčerpaná dovolená	431
8.3 Vrácení náhrady za dovolenou	432
9. Kontrola a postihy	433
9.1 Kdo kontroluje	433
9.2 Skutkové podstaty a výše pokut	433

XII. Kontrolní činnost v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů	435
1. Právní úprava	436
2. Orgány kontroly	436
2.1 Obecně	436
2.2 Orgány inspekce práce	437
2.2.1 Státní úřad inspekce práce	437
2.2.2 Oblastní inspektoráty práce	437
3. Předmět kontroly	439
3.1 Obecně	439

3.2	Obecné vymezení působnosti	439
3.3	Kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy	440
3.4	Případy stanovené zvláštním právním předpisem.....	440
3.5	Spolupráce s celními úřady	442
4.	Kontrolované osoby	442
4.1	Obecně	442
4.2	Pozitivní vymezení	443
4.3	Negativní vymezení	444
4.4	Podle předpisů o zaměstnanosti.....	445
4.5	Místní příslušnost	445
5.	Práva a povinnosti při kontrole	446
5.1	Obecně	446
5.2	Práva	447
5.3	Povinnosti.....	450
5.4	Zahájení kontroly	451
5.5	Součinnost kontrolované osoby	451
5.6	Protokol o výsledku kontroly	452
6.	Obrana proti výsledkům kontroly	454
6.1	Obecně	454
6.2	Forma a důvod.....	454
6.3	Lhůta	454
6.4	Výsledek řízení	455
6.5	Další postup	455
7.	Pořádková pokuta	456
7.1	Obecně	456
7.2	Subjekt.....	456
7.3	Výše pokuty	457
7.4	Lhůta k uložení	457
8.	Sankce za porušení	457
8.1	Obecně	457
8.2	Přestupky a správní delikty.....	458
8.3	Zákon o inspekci práce.....	458
8.4	Zákon o zaměstnanosti.....	459
8.5	Sankce a jejich výše	460
8.6	Doporučení pro zaměstnavatele	464
9.	Informační a poradenská činnost	465
9.1	Obecně	465
9.2	Orgány inspekce práce.....	465
9.3	Úřad práce	465
10.	Kontrolní činnost v roce 2013	466
	Přílohy	469
	Rejstřík	513